การขอสัญชาติไทย ตามมาตรา 19/2 (คนไร้รากเหง้า)

- ด่วนที่สุด ที่ มท 0309/ว 11682 ลว. 8 พ.ค. 2562
  - 2562-5-8 (ว 11682) **แนวทางปฏิบัติการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและสัญชาติ กรณีเด็กและบุคคลไร้รากเหง้า**

1 เกิดในไทย

- ตัวอย่าง
  - 1.**เกิดในไทยจริงๆ** เช่น ถูกทิ้งไว้**สถานพยาบาลที่เด็กเกิด หรือ**
  - 2.**สันนิษฐานว่าเกิดในไทย** เช่น พบ**เด็กแรกเกิด** ที่ถูกทิ้งไว้ใน ณ สถานที่ที่ไม่อาจพิจารณาว่าเด็กเกิด ตปท. **เช่น** พบในพื้นที่ **อ.เมือง สป.** (ไม่อาจพิจารณาว่าเกิด ตปท.) ซึ่งต่างกับ เด็กที่พบที่ อ.แม่สอด

1 ไม่ปรากฏข้อมูลบิดาและมารดา

- หลักการ
  - 1.**ไม่ทราบว่า** เป็นใคร มีชีวิตอยู่หรือไม่ สัญชาติอะไร
  - 2.**ไม่อาจตรวจค้น** จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรได้
  - **หมายเหตุ** จะ**ไม่สันนิษฐานว่าพ่อแม่เป็นต่างด้าว** เพราะขัดต่อหลักนิติธรรม เป็นผลเสียกับเด็ก
- การแก้ไขปัญหา
  - **1.เด็กยังไม่ได้แจ้งเกิด+ไม่มีเลข ปชช.**
    - ให้ผู้ปกครอง แจ้งเกิดหรือขอเพิ่มชื่อ ตาม พ.ร.บ.สัญชาติ มาตรา 7 (2)
  - **2.เด็กมีเลข ปชช. แล้ว**
    - (1)ไม่ว่าประเภท 6 , 7 , 0 (00, 89)
    - (2)ให้ผู้ปกครอง ยื่นคำร้อง**ขอเปลี่ยนสถานะ** เป็นผู้มีสัญชาติไทย ตาม พ.ร.บ.สัญชาติฯ มาตรา 7 (2)

2 ปรากฏข้อมูลบิดาและมารดา

- หลักการ
  - 1.**โดยตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ว่า** พ่อแม่เป็นใคร สัญชาติอะไร
  - 2.**จึงสันนิษฐานได้ว่าพ่อแม่เป็นต่างด้าว** หรือไม่มีสัญชาติไทย
  - **หมายเหตุ** ทำให้**เด็กไม่ได้สัญชาติไทย**ตาม มาตรา 7 ทวิ วรรค 1 (พ่อและแม่ไม่มีใบสำคัญในขณะลูกเกิด)
- การแก้ไขปัญหา
  - **1.เด็กยังไม่ได้แจ้งเกิด+ไม่มีเลข ปชช.**
    - ให้ผู้ปกครอง แจ้งเกิดหรือขอเพิ่มชื่อ
    - (1) ในสถานะคนไม่มีสัญชาติไทย หรือ
    - (2) บุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน
    - **หมายเหตุ** ขึ้นอยู่กับสถานะของบิดามารดา
  - **2.เด็กมีเลข ปชช. แล้ว**
    - (1) ไม่ว่าประเภท 6 , 7 , 0 (00, 89)
    - (2) **ถ้าไม่มีสูติบัตร** ให้ผู้ปกครอง**ยื่นขอ ท.ร.20/1 ก่อน**
    - เด็กเกิด**ก่อน 26 ก.พ. 2535**
      - อาศัย**อยู่ต่อเนื่องในไทย+มีความประพฤติดี**
      - **- ให้ยื่นคำขอ** มีสัญชาติไทยตาม **มาตรา 23**
    - เด็กเกิด**ตั้งแต่ 26 ก.พ. 2535**
      - **มีคุณสมบัติที่จะได้สัญชาติไทย ตามมติ ครม. วันที่ 7 ธันวาคม 2559**
      - 1.**อยู่ในไทย** ไม่น้อยกว่า **10 ปี**
      - 2.กำลัง**เรียน** หรือเรียนจบแล้ว
      - 3.มีหนังสือ**รับรองคนไร้รากเหง้า**
      - **- ให้ยื่นคำขอ** มีสัญชาติไทย ตาม **มาตรา 7 ทวิ วรรค 2** (ปศ.มท. ลว. 16 ก.พ. 2560)
      - **ทั้งนี้ ระหว่างเรียนยังไม่จบ ป.ตรี แต่จำเป็นต้องมีสัญชาติไทย อาจใช้เงื่อนไขอื่น ตาม มาตรา 7 ทวิ วรรค 2 โดยไม่ใช้หนังสือรับรองคนไร้รากเหง้า** ดังนี้
      - **1.ก**ารเป็น**บุตรบุญธรรม**ของคนไทย
        - โดยจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม และอาศัยอยู่กับครอบครัวที่รับบุตรบุญธรรม ไม่น้อยกว่า 5 ปี
      - **2.ก**ารเป็น**ผู้ทำคุณประโยชน์**ให้ประเทศไทย
        - โดยมีหนังสือรับรองผลงาน ของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการทำคุณประโยชน์
      - *โดยยื่นขอให้ อปค.พิจารณาเหตุจำเป็น ก่อนยื่นคำขอมีสัญชาติไทย

2 เกิดต่างประเทศ

- **1.เด็กยังไม่มีเลข ปชช.**
  - ให้ผู้ปกครอง ยื่นขอทำทะเบียนประวัติ ตามมาตรา 38 วรรค 2
  - **- หากจะขอสัญชาติไทย ต้องขอแปลงสัญชาติ**
    - (1) ต้องขอสถานะเป็นต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบ (ใบถิ่น)
    - (2) ซึ่งต้องรอให้มีมติ ครม.**กำหนดหลักเกณฑ์**การให้สถานะต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายก่อน
- **2.เด็กมีเลข ปชช. แล้ว**
  - (1) โดยเป็นกลุ่มที่ได้รับการสำรวจ ทำทะเบียนประวัติ (0-89) เช่น คนไร้รากเหง้าตามยุทธศาสตร์ ตามมติ ครม. 18 มกราคม 2548 ซึ่งได้รับสิทธิอาศัยรอส่งกลับ ตามมาตรา 17 พ.ร.บ.คนเข้าเมืองฯ
  - (2) **การขอสัญชาติไทย** ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับ ข้อ 1 (2)

3 ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิด

- หลักการ
  - **กลุ่มบุคคลที่มีปัญหา การหาหลักฐานยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติ เกิดจากสาเหตุ** เช่น
  - 1.เด็กเร่ร่อน พลัดหลง จากพ่อแม่ **ไม่รู้ข้อมูลที่ตั้งของบ้าน ข้อมูลพ่อแม่ ญาติพี่น้อง**
  - 2.**โยกย้ายถิ่นฐานบ่อยครั้ง**ตามพ่อแม่ ตั้งแต่ไร้เดียงสา หรือถูกลักพาตัวไปเป็นเวลานาน
- **1.เด็กยังไม่ได้แจ้งเกิด+ไม่มีเลข ปชช.**
  - 1.1 ให้ผู้ปกครอง แจ้งเกิดตาม ม.19/1 หรือ ม.19/3 หรือขอเพิ่มชื่อ ม.37
  - 1.2 นายทะเบียนจะตรวจหลักฐาน พิสูจน์ว่าเกิดในไทยและมีสัญชาติไทยหรือไม่
  - 1.3 หากพิสูจน์ไม่ได้ จะจัดทำทะเบียนประวัติ (0-00) + เอกสารแสดงตน/บัตร
  - 1.4 **ก็ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยได้**
  - **การยื่นขอมีสัญชาติไทย ตามมาตรา 19/2**
    - 1.**อาศัย**ในไทย **ไม่น้อยกว่า 10 ปี**
    - 2.มี**หนังสือรับรอง**ความเป็นคนไร้รากเหง้า
    - 3.**พยานที่น่าเชื่อถือ 3 คน** รับรองเรื่อง**ความประพฤติและการมีถิ่นที่อยู่**ในไทย
    - 4.ให้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย ตาม ปศ.มท. ลว. 1 พ.ค. 2562 และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนประวัติฯ 2562 ข้อ 22
- **2.เด็กมีเลข ปชช. แล้ว**
  - 1.1 ไม่ว่าเลข 6 , 0 (00 หรือ 89)
  - 1.2 **หากการมีเลข** ไม่ได้เกิดจากการแจ้งเกิด ให้ผู้ปกครอง **ยื่นขอ ท.ร.20/1**
  - 1.3 หากพิสูจน์สถานะการเกิดไม่ได้ และมีคุณสมบัติตาม มาตรา 19/2 วรรค 2
  - 1.4 ก็**ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยได้**